โครงการพิเศษ

เรือง โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนืองมาจากโครงการในพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

.....

ชื่อโครงการ/กิจกรรม
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนืองมาจากโครงการในพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประเภท
โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School)

ปีการศึกษา 2561

มาตรฐาน
1.2 คุณลักษณะทีพึงประสงค์ของผู้เรียน

ผู้รับผิดชอบ
นางศิราภรณ์ จันทรสิริกุล

ความเป็นมา

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนืองมาจาก พระราชดำริฯ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ซึงได้พระราชทานพระราชดำริ และแนวปฏิบัติจัดตั้งงาน **"สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน"** เพือเป็นสือในการสร้าง จิตสำนึกด้านอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยให้เยาวชนนั้น ได้ใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้ เห็นคุณค่า ประโยชน์ ความ สวยงาม อันจะก่อให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์พืชพรรณ ต่อไป ซึงสามารถดำเนินการสวนพฤกษศาสตร์ในพืนทีของโรงเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้รวบรวมพันธุ์ไม้ทีมีชีวิต มีแหล่งข้อมูลพรรณไม้ มีการศึกษาต่อเนือง มีการเก็บตัวอย่างพรรณไม้แห้ง พรรณไม้ดอง มีการรวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถินเข้ามาปลูกรวบรวมไว้ในโรงเรียน และภูมิปัญญาท้องถิน มีการบันทึกรายงานและข้อมูล รวมทังภูมิปัญญาท้องถินเกียวกับพันธุ์ไม้ มีมุมสำหรับศึกษาค้นคว้าและมีการนำไปใช้ประโยชน์เป็นสือการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ ในลักษณะบูรณาการวิทยาการ และบรูณาการชีวิต ให้สอดคล้อง กับสภาพท้องถินโดยไม่ฝืนธรรมชาติ

ดังนั้นการดำเนินงาน สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ด้วย ศรัทธา ศึกษาเข้าใจในพระราชดำริ เข้าใจในปรัชญา สามารถสร้างนักอนุรักษ์ สร้างแนวคิดในการนำสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นฐานการเรียนรู้ สร้างแนวทาง และจัดทำกระบวนการหรือวิธีการ โดยประโยชน์จากการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนนั้น ได้ทังองค์ความรู้จากสหวิทยาการ มีทักษะทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การเกษตร ภาษา ศิลปะ สังคม การจัดการ และเกิดคุณธรรม ในเรืองความรับผิดชอบ ความซือตรง

ความอดทน สามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตา กรุณา มุทิตา ฯลฯ
ฉะนั้นการดำเนินศึกษาเรียนรู้จากสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
จะมีข้อมูลที่ได้รับจะเป็นฐานด้านทรัพยากรกายภาพและชีวภาพ เกิดเป็นตำราในแต่ละเรื่อง
เป็นฐานความรู้ เกิดความมั่นคงทางวิทยาการ ของประเทศไทย เกิดเป็นผลทางเศรษฐกิจ
เป็นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงบนความเบิกบาน บนความหลายหลาก สรรพสิ่ง
สรรพการกระทำ ล้วนสมดุล พืชพรรณ สรรพสัตว์ สรรพสิ่ง ได้รับความการุณย์
บนฐานแห่งสรรพชีวิต การดำเนินงาน สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ด้วย ศรัทธา
ศึกษาเข้าใจในพระราชดำริ เข้าใจในปรัชญา การสร้างนักอนุรักษ์
บรรยากาศสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
สร้างแนวคิดในการนำสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นฐานการเรียนรู้ของประเทศไทย
เกิดเป็นผลทางเศรษฐกิจ เป็นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนและบุคลากรได้รู้จักพรรณไม้ที่มีอยู่ในโรงเรียนและร่วมมือกันดูแลรักษา
2. เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลพันธุ์ไม้ในโรงเรียน
และท้องถิ่นให้เป็นฐานความหลากหลายทางชีวภาพที่ต้องอนุรักษ์ไว้
3. เพื่อใช้เป็นสื่อบูรณาการการเรียนการสอนแบบองค์รวม
ส่งผลให้นักเรียนเกิดความตระหนักรักในพืชพรรณไม้อันเป็นที่มาของความสมดุลในธรรมชาติ

เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ

1. นักเรียนและบุคลากรร้อยละ 80
ได้รู้จักพรรณไม้ที่มีอยู่ในโรงเรียนและร่วมมือกันดูแลรักษา
2.
นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนแม่ริมวิทยาคมทุกคนมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลพันธุ์ไม้ในโรงเรียน
และท้องถิ่นให้เป็นฐานความหลากหลายทางชีวภาพที่ต้องอนุรักษ์ไว้
3.
นักเรียนและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดชื่อรหัสพรรณไม้และจัดทำป้ายชั่วคราว
ได้อย่างน้อยร้อยละ 70 ที่สามารถใช้เป็นสื่อบูรณาการการเรียนการสอนแบบองค์รวม

3.2 เชิงคุณภาพ

1.
นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนแม่ริมวิทยาคมทุกคนได้ดำเนินกิจกรรมตาม

พื้นที่ที่ได้รับมอบหมายและมีการกำหนดชื่อรหัสพรรณไม้และจัดทำป้ายชั่วคราวได้อย่างถูกต้องและมีทะเบียนพรรณไม้เป็นของโรงเรียน ที่ระดับคุณภาพที่ดีมาก (ระดับ 4)
2. นักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบภายใต้จิตสำนึกที่เป็นสาธารณะและมีความตระหนักรักพืชพรรณไม้อันเป็นที่มาของความสมดุลในธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ระยะเวลา
11 ต.ค. 2561 - 11 ต.ค. 2561

สถานที่ดำเนินการ
โรงเรียนแม่ริมวิทยาคม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ตัวชี้วัด
1.คณะครูทุกคนถ่ายทอดความรู้สู่การปฏิบัติจริงให้แก่นักเรียนได้ถูกต้อง

2. มีการบันทึกข้อมูลทางพฤกษศาสตร์ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
3. มีนักเรียนแกนนำ นักพฤกษศาสตร์รุ่นเยาว์เป็นผู้ช่วยดำเนินกิจกรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. นักเรียนแต่ละคนมีต้นไม้ประจำตัวของตนเองที่ต้องดูแลรับผิดชอบ
2. นักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ
3. นักเรียนมีจิตสำนึกและตระหนักรักษ์ในพืชพรรณไม้และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
4. โรงเรียนมีความก้าวหน้าในการจัดทะเบียนพรรณไม้ในเบื้องต้น

สรุปคะแนนประเมิน
0.00

ขั้นเตรียมการ

กิจกรรมที่ ..1. กิจกรรมพา (PAR) ตระหนักรู้สู่สวนพฤกษ์

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะทำงานในโครงการ
2.ประชุมชี้แจงคณะบริหารโครงการ
3.วางแผนการอบรมคณะครูและ นักเรียนและผู้เกียวข้อง
4. จัดอบรมนักเรียนตามฐานการเรียนรู้ บูรณาการ “ ศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
5. ร่างกำหนดการอบรมและศึกษาดูงาน
6. วางแผนการและกำหนดโซนพื้นที่

รับผิดชอบเป็นระดับชั้น
7. จัดทำสมุดบันทึกกิจกรรม
8. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสวน-พฤกษศาสตร์และทบทวนขั้นตอนการดำเนินโครงการแก่คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
9. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการนักเรียนแกนนำนักพฤกษศาสตร์รุ่นเยาว์
10. ศึกษาดูงานบริหารจัดการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนพี่เลี้ยง
11. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของนักเรียนแกนนำ นักพฤกษศาสตร์รุ่นเยาว์

ขั้นดำเนินการ

กิจกรรมที่ 2 รู้ลักษณ์ รู้จัก รู้ชื่อ
(องค์ที่ 1 การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้)

1.ประชุมคณะทำงานแบ่งโซนพื้นที่รับผิดชอบตามระดับชั้น
2. แต่ละระดับชั้นจัดเตรียมสมุดบันทึกและวัสดุอุปกรณ์การสำรวจพืชพรรณ
3. ประชุมชี้แจงและมอบหมายงานให้แก่นักเรียนในระดับชั้น (งานกลุ่ม)
4. นักเรียนและครูที่ปรึกษาร่วมกันสำรวจพืชพรรณไม้ในโซนพื้นที่ที่รับผิดชอบและบันทึกข้อมูลลักษณะวิสัยของพืชในรูปแบบภาพวาด ภาพถ่าย และบันทึกข้อมูลลงในสมุดให้ครบถ้วน พร้อมดูแลรักษาพืชพรรณไม้ประจำกลุ่ม
5. สืบค้นข้อมูลพืชพรรณไม้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
6. ครูที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง
7. จัดทำป้ายชื่อชั่วคราว ติดประจำต้นไม้ (ก ๗- ๐๐๓)
8. กำหนดรหัสพืชพรรณไม้เรียงตามโซนพื้นที่และเรียงตามห้อง
9. ทำตัวอย่างพรรณไม้และป้ายชื่อ

พรรณไม้ (ก ๗-๐๐๕)
10. ตรวจสอบความถูกต้องตามหลัก
วิชาการ

กิจกรรมที่ 3 เห็นคุณ รู้ค่า ของพืช
(องค์ที่ 2 การรวบรวมพรรณไม้เข้าปลูกในโรงเรียน)

1.วิเคราะห์สภาพพื้นที่กับความเป็นอยู่ ของพืช อัตราการอยู่รอด การบำรุงดูแลรักษา
2. พิจารณาคุณค่าของพืชพรรณไม้ในพื้นที่ สืบค้นจากแหล่งเรียนรู้
3. กำหนดการใช้ประโยชน์ของพื้นที่
4. กำหนดชนิดพรรณไม้ที่จะนำเข้ามาปลูก คนละ 1 ต้นและศึกษาธรรมชาติและคุณค่าของพันธุ์ไม้ที่ปลูก
5. ทำผังภูมิทัศน์

กิจกรรมที่ 4 รู้คิด เห็นต่าง หลากหลาย
(องค์ที่3 การศึกษาข้อมูลต่าง ๆ)

1. ศึกษาปัจจัยที่ทำให้พรรณไม้ในสวนโรงเรียนมีชีวิตรอดคงอยู่ได้
2. สืบค้นข้อมูลทางพฤกษศาสตร์จากข้อมูลพื้นบ้าน ข้อมูลเชิงวิชาการและสรุปลักษณะข้อมูลพรรณไม้และการใช้ประโยชน์
3. ศึกษาพรรณไม้ที่สนใจ (พืชศึกษา) เกี่ยวกับ ลักษณะภายนอก - ภายในของพืชแต่ละส่วนโดยละเอียด เรียนรู้แต่ละส่วนขององค์ประกอบพร้อมภาพวาด
4. นำข้อมูลที่เรียนรู้มาเปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละส่วนแต่ละชนิดและชนิดเดียวกัน
5. ศึกษาฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นของพืชศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์พืชกรรม

กิจกรรมที่ 5 รู้สาระ รู้สรุป รู้สื่อ
(องค์ที่ 4 การรายงานผลการเรียนรู้)

1. รวบรวมผลการเรียนรู้
2. คัดแยกสาระสำคัญและจัดหมวดหมู่

3. วิเคราะห์เรียบเรียงสาระ
4. จัดระเบียบข้อมูลแต่ละด้านและ
จัดลำดับสาระหรือกลุ่มสาระ
5. สรุปและเรียบเรียง
6. จัดรูปแบบการเขียนรายงานการเรียนรู้
แบบบูรณาการหรือแบบวิชาการ
7. กำหนดรูปแบบการเขียนรายงาน
8. ปฏิบัติการเขียนรายงานผลการเรียนรู้
ในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือเล่มเล็ก
แผ่นพับ การบรรยาย การเล่านิทาน
- อภิปรายสัมมนา แสดงผลงานด้าน
ศิลปะ เช่น ศิลปะพื้นบ้านที่เกียวข้อง,
ละคร ร้องเพลง วาดภาพทางสวน
พฤกษศาสตร์ จัดนิทรรศการ
9. ประเมินผล และสรุปรายงาน
10. ปรับปรุงและพัฒนา
- อภิปรายสัมมนา แสดงผลงานด้าน
ศิลปะ เช่น ศิลปะพื้นบ้านที่เกียวข้อง,
ละคร ร้องเพลง วาดภาพทางสวน
พฤกษศาสตร์ จัดนิทรรศการ
9. ประเมินผล และสรุปรายงาน
10. ปรับปรุงและพัฒนา

กิจกรรมที่ 6 จากหลักสูตรสู่แผนการสอน)
(องค์ที่ 5 การนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษา)

1. วิเคราะห์หลักสูตรสู่แผนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบบูรณาการทุกวิชาให้
สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานภายใต้หลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง และนำองค์ความรู้
ไปสู่พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา
2. จัดเก็บผลการเรียนรู้และรายงานผล
เผยแพร่แก่สาธารณชนทั้งภาค
ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
3. ฝึกหัดและกำกับการนำเสนอผลงาน
ของนักเรียนให้ถูกต้องตรงประเด็นและ
ชัดเจนในด้านการใช้ภาษาและให้
คำแนะนำแก่นักเรียนพิธีกรทั้งด้าน

ภาษาและบุคลิกภาพ
4.ประเมินผลการดำเนินงานและวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยและวิธีแก้ปัญหา
5. จัดทำเว็บไซต์และการนำเสนอข้อมูลเพื่อการเผยแพร่ผลการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
6. รายงานผลการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

ขั้นตรวจสอบประเมินผล
1. สังเกตการปฏิบัติงานลงพื้นที่ของนักเรียน
2. สอบถามและสัมภาษณ์นักเรียน และครู ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
3. ตรวจสอบผลงานตามแบบบันทึกพรรณไม้ (ก.7 - 003)
4. ประเมินผลการดำเนินการของนักเรียนแต่ละห้องตามโซนพื้นที่

ขั้นสรุปและรายงาน
1. สรุปผลการดำเนินงาน 2 ระยะ คือ ครึ่งภาคเรียนแรกและครึ่งภาคเรียนหลัง เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน
2. สรุปผลการดำเนินงานเสนอต่อทางอำเภอและจังหวัดตามลำดับ

งบประมาณ
งบประมาณ 83,910 บาท

การบรรลุตัวชี้วัด
นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนแม่ริมวิทยาคมทุกคนมีส่วนร่วมในการรวบรวม
ข้อมูลพันธุ์ไม้ในโรงเรียน ในท้องถิ่นและมีพรรณไม้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 10 สายพันธุ์ให้เป็นฐาน
ความหลากหลายทางชีวภาพที่ต้องอนุรักษ์ไว้
3.
นักเรียนและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดชื่อรหัสพรรณไม้และจัดทำป้ายชั่วคราวได้
อย่างน้อยร้อยละ 70 ที่สามารถใช้เป็นสื่อบูรณาการการเรียนการสอนแบบองค์รวม
4. มีกิจกรรมสร้างจิตสำนึกรักษ์พืชพรรณไม้ในสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนอย่างน้อย 2 กิจกรรมขึ้นไป

ความพึงพอใจ
ความพึงพอใจของการขับเคลื่อนงานในโครงการยังอยู่ในระดับปรับปรุง

ปัญหาและอุปสรรค
1. คณะครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจวิธีการและรายละเอียดปลีกย่อยในแต่ละลำดับการเรียนรู้
2. ครูและนักเรียนไม่รู้จักพรรณไม้
3. ไม่มีเวลาว่างที่จะไปศึกษาดูงาน

ข้อเสนอแนะ
1. จัดอบรบครูให้เข้าใจในการดำเนินกิจกรรมและขับเคลื่อนไปให้ถึงจุดหมาย
2. อบรมนักเรียนแกนนำในแต่ละห้องเรียนเพื่อเป็นผู้ช่วยครู
3. ควรให้องค์กรท้องถิ่นและครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน

.....
โรงเรียน : แม่ริมวิทยาคม สพม.เชียงใหม่
ประเภท : โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School)
โดย : นางศิราภรณ์ จันทรสิริกุล
เผยแพร่เมื่อ : 12 ต.ค. 2561
จำนวนผู้เข้าชม : 127 คน